

**Анотація навчальної дисципліни
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА»**

Кількість кредитів ECTS – 5 кредитів

IV семестр

- I. Основна мета засвоєння курсу** – підготовка студентів до застосування психологічних знань та умінь в ситуації експертизи.
- II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців спеціальності «практична психологія».**

Дисципліна «Психологічна експертиза» дає можливість студентам набути додаткових фахових компетенцій з професійного циклу підготовки.

- III. Завдання дисципліни** – ознайомити студентів з історією розвитку та впровадженням експертизи як своєрідного виду психологічного обстеження; сформуванню знань про класифікацію, умови призначення психологічної експертизи, а також знання про права, обов'язки та відповідальність експерта і підекспертної особи; ознайомити студентів з особливостями діяльності експертних установ, розвинути уміння організовувати, проводити різні види експертного психологічного обстеження та оформляти висновок спеціаліста в умовах гуманітарної експертизи.

IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни

Основні знання про:

- структуру та умови оформлення експертного висновку;
- особливості проведення психологічної експертизи неповнолітнього обвинуваченого, потерпілого, свідка;
- умови складання та структуру психограми працівника;
- особливості психологічної експертизи конфлікту;
- критерії оцінки рекламного повідомлення.

Основні уміння:

- висувати і точно формулювати гіпотези, будувати обґрунтовані, логічно несуперечливі теорії, які пояснюють певні явища, стани;
- пізнавати інших і розуміти їх, об'єктивно оцінити ситуацію і відносно неї прогнозувати свою поведінку;
- послідовно розмірковувати, будуючи ланцюжки міркувань, які приводять до запланованого результату;
- будувати правильні умовиводи на основі фактів, окремих понять;
- ставити попередні діагнози, уточнювати їх;
- розв'язувати певні завдання експертного та розвивального характеру;
- планувати і проводити психологічну експертизу.

V. Короткий зміст дисципліни

Тема 1. Сутність психологічної експертизи, методи та історія. Процедура призначення і проведення психологічної експертизи

Сутність, значення експертизи як своєрідного виду психологічного обстеження. Предмет, цілі і задачі психологічної експертизи. Основні класифікації психологічних експертиз. Види експертиз за кількістю експертів. Види експертиз за повнотою висновків. Методи психологічної експертизи.

Принципи психологічної експертизи. Процедура призначення і регламентація психологічної експертизи. Права і обов'язки учасників експертизи. Етапи експертного дослідження. Оформлення висновків судово-психологічної експертизи. Підготовка експертів.

***Тема 2. Судово-психологічна експертиза емоційних станів.
Психологічна експертиза неповнолітніх***

Юридичне значення експертизи емоційних станів. Формулювання питань до психологічної експертизи емоційних станів. Характеристика афективних процесів в рамках експертизи: фізіологічного афекту, стресу, фрустрації тощо.

Юридичне значення психологічної експертизи неповнолітніх. Формулювання питань для психологічної експертизи неповнолітніх. Особливості проведення психологічної експертизи неповнолітнього обвинуваченого. Психологія неповнолітніх свідків та потерпілих. Експертиза групових злочинів неповнолітніх.

Тема 3. Професійна (трудова) психологічна експертиза. Психологічна експертиза конфлікту.

Компетенція трудової психологічної експертизи. Види професійної експертизи. Історія впровадження психологічного випробування в ситуаціях відбору. Принципи проведення трудової психологічної експертизи. Професіограма і психограма працівника. Експертна оцінка робочих стосунків в організації. Специфіка ретроспективної трудової експертизи.

Поняття про конфлікт. Стадії проведення експертизи конфлікту. Зміст конфліктологічної психологічної експертизи. Особливості експертизи ситуації у регіоні. Підходи до здійснення експертизи внутрішньоорганізаційних конфліктів. Експертиза конфліктогенів спілкування. Роль психолога як медіатора у розв'язанні конфлікту.

Тема 4. Психологічна експертиза реклами. Експертиза письмового мовлення. Фізіономічна експертиза

Рекламне повідомлення як єдність вербальних та невербальних смислових компонентів. Характеристика вербальних (ім'я, слово, слоган) та невербальних (образ, композиція) компонентів. Критерії оцінки реклами. Експертна оцінка зовнішньої реклами.

Історія виникнення графології і фізіогноміки. Особливості проведення почеркознавчої, авторознавчої, психографологічної та психолінгвістичної експертизи. Психолінгвістичні показники та психографологічні особливості письмової продукції.

Фізіогномічна характеристика особистості.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу

Кафедра психології та педагогіки, факультет педагогіки та психології, кандидат психол. наук, доцент І.О. Лапченко

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 150 годин (5 кредитів ECTS), з яких 12 годин аудиторних (8 лекційних, 4 практичних, 138 годин самостійної роботи).

Дисципліна викладається у IV семестрі.

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

Закон України про судову експертизу від 24.02.1994 р.

Інструкція про призначення і проведення судових експертиз від 08.10.1998 р.

Відшкодування матеріальної і моральної шкоди та компенсування виплати: нормативні акти, роз'яснення, коментарі / ред. П.І. Шевчук. К., 1998.

Конфліктологічна експертиза: теорія і практика / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України, Т-во конфліктологів України, ; А.М.Гірник (голов. ред.).

Пронина Е.Е. Психологическая экспертиза рекламы. М.: Рип-Холдинг, 2003.

IX. Метод навчання: лекції, семінарські та практичні заняття із застосуванням інформаційних технологій. Консультації (згідно розкладу).

X. Система оцінювання

Поточний контроль: оцінювання виконання практичних завдань, модульних тестових завдань, виконання творчих індивідуальних завдань.

Підсумковий контроль: залік у IV семестрі.

XI. Реєстрація на навчальну дисципліну в деканаті.